

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор КЗ “Красноріченський ліцей”
Красноріченської селищної ради
Сватівського району
Луганської області
Коваль І.А.

**РІЧНИЙ ПЛАН РОБОТИ
ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА
Красноріченського ліцею
Гайди О.М.
на 2023-2024 навчальний рік**

ВСТУП

Внаслідок воєнних дій, спричинених військовим вторгненням росії до України, значна кількість учасників освітнього процесу отримала психологічні травми різного ступеня складності, що може призводити до посттравматичного розладу та потребувати постійної психологічної підтримки та допомоги.

Російська агресія проти України зумовила низку викликів для психологічної служби освіти, а саме:

- значне зростання чисельності учасників освітнього процесу, які отримали психологічні травми різного ступеня складності та потребують постійної психологічної підтримки та допомоги;
- дефіцит практичних психологів/послуг із психологічного супроводу під час освітнього процесу з урахуванням збільшення кількості учасників освітнього процесу, яким це вкрай потрібно;
- недостатня обізнаність батьків у сфері психічного здоров'я.

Мета роботи психологічної служби ліцею спрямована на сприяння покращенню умов для розвитку кожного суб'єкта освітнього процесу, надання психологічної підтримки й допомоги здобувачам освіти, учителям, батькам.

До складу психологічної служби Красноріченського ліцею входить практичний психолог I категорії Гайда О.М. – 1 ставка.

При складанні річного плану роботи практичного психолога, було враховано рекомендації, надані у наступних документах:

- Закон України “Про освіту” від 05.09.2017 №2145-VIII
- Указ Президента України від 25 травня 2020 року №195/2020 “Про національну стратегію розбудови безпечного і здорового освітнього середовища у новій українській школі”
- Наказ МОН від 22.05.2018 №9 “Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України”
- Етичний кодекс практичного психолога від 18.12.1990 року
- Лист МОН України від 14.06.2022 № 1/6355-22 “Про Рекомендації щодо усунення ризиків торгівлі людьми у зв'язку з війною в Україні та гуманітарною кризою”
- Лист МОН України від 30.05.2022 № 1/5735-22 “Про запобігання та протидію домашньому насильству в умовах воєнного стану в Україні”
- Лист МОН України від 13.05.2022 № 1/5119-22 “Про здійснення превентивних заходів серед дітей та молоді в умовах воєнного стану в Україні”
- Лист УНМЦ НАПНУ від 26.04.2022 № 43 “Про інформування щодо надання психологічної та соціально-педагогічної допомоги учасникам освітнього процесу”
- Лист МОН України від 12.04.2022 № 1/4068-22 “Щодо недопущення участі

неповнолітніх у наданні інформації ворогу про військові позиції Збройних сил України”

- Лист МОН України від 04.04.2022 № 1/3872-22 “Про методичні рекомендації “Перша психологічна допомога. Алгоритм дій”

- Лист МОН України від 29.03.2022 №1/3737-22 “Про забезпечення психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні”

- Лист МОН від 30.11.2020 №6/1427-20 “Про затвердження професійного стандарту “Практичний психолог закладу освіти”

- Наказ МОН №691 від 19.10. 2001 року “Про затвердження Положення про психологічний кабінет дошкільних, загальноосвітніх та інших навчальних закладів системи загальної середньої освіти”

- Лист МОН від 24.07.2019 №1/9-477 “Про типову документацію працівників психологічної служби у системі освіти України”

- Лист МОН від 21.08.2023 №1/12492-23 “Про пріоритетні напрями роботи психологічної служби у системі освіти у 2023/2024 навчальному році”

- Лист ІМЗО від 04.12.2020 №22.1/10-2496 “Про методичні рекомендації щодо проведення профорієнтаційної роботи в закладах загальної середньої освіти”

- Лист МОН від 14.08.2020 №1/9-436 “Про створення безпечного освітнього середовища в закладі освіти та попередження і протидії булінгу (цькуванню)”

- Лист МОН від 31.03.2020 №063/3996 “Про план заходів спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладах освіти”

- Лист МОН від 29.12.2018 №1/9-790 щодо організації роботи у закладах освіти з питань запобігання і протидії домашньому насильству та булінгу

- Лист МОН від 10.09.2019 №1/9-570 щодо проведення в закладах освіти Всеукраїнського тижня з протидії булінгу

- Лист МОН від 17.11.2020 №6/1379-20 “Щодо Європейського дня захисту дітей від сексуальної експлуатації і сексуального насильства та Всеукраїнської акції “16 днів проти насильства”

- Лист МОН від 10 березня 2021 р. №1/9-128 “Щодо необхідності проведення додаткових профілактичних заходів в середовищі дітей та підвищення обізнаності батьків”

- Лист МОН № 1/12186-23 від 16.08.23 року “Про організацію 2023/2024 навчального року в закладах загальної середньої освіти”.

I. АНАЛІТИЧНА ЧАСТИНА

У 2022-2023 навчальному році основною метою психологічної служби школи було створення умов для соціалізації та адаптації здобувачів освіти до соціального середовища шляхом оптимального розвитку потенційних можливостей в умовах воєнного стану в Україні.

Систематична робота психологічної служби протягом року намагалась забезпечувати своєчасне вивчення психологічного та фізичного розвитку дитини, мотивів її поведінки і навчальної діяльності з урахуванням вікових, інтелектуальних особливостей, створення умов для саморозвитку та самовиховання.

Аналітична частина річного плану складена на основі вивчення підсумкових документів навчального закладу, а також на основі результатів спостережень та досліджень, проведених психологічною службою школи.

Враховуючи результати досліджень, були проведені відповідні психолого–педагогічні заходи: тренінгові заняття; заняття з циклу індивідуальна корекційно– відновлювальна робота.

Здійснювався контроль за адаптацією учнів при переході до середньої та старшої школи.

Протягом року проводилась просвітницька діяльність: виступи на педагогічних радах, нарадах при директору, психолого-педагогічних консилиумах, семінар- тренінг для вчителів.

II. ЦІЛЕПОКЛАДАЮЧА ЧАСТИНА

Методична робота на 2023-2024 навчальний рік запланована з урахуванням **провідної проблеми школи** – “Креативна освіта для розвитку інноваційної особистості в умовах реалізації реформи Нової Української Школи”.

Тема, над якою працює психологічна служба: “Створення психологічно комфортного освітнього простору для здобувачів освіти, забезпечення якісного освітнього процесу для здобувачів освіти, які мають психологічну травму, та надання своєчасної підтримки педагогічним працівникам”.

Тема самоосвіти: “Використання інструментів телепсихології в закладі освіти під час воєнного стану”.

В 2023-2024 навчальному році планується продовжити роботу з подолання наслідків травматичних інцидентів; забезпечення координованої системної психологічної підтримки та надання психолого-соціальної допомоги, яка ґрунтується на забезпеченні практичної допомоги; продовження роботи по соціальному захисту дітей, по профілактиці та корекції девіантної поведінки дітей; проведення індивідуально-психологічної роботи з усіма учасниками освітнього процесу, пов'язаного з охороною їх здоров'я шляхом консультацій, спрямованих на розв'язання проблем особистого життя, корекції та проектування життєвого шляху індивідуальності; проведення просвітницько пропагандистської роботи з підвищення психологічної культури вчителів та батьків.

Завдання практичного психолога на 2023 – 2024 навчальний рік:

- сприяти створенню психологічно комфортного середовища для здобувачів освіти та забезпеченню якісного процесу навчання для дітей, які мають психологічну травму;
- сприяти у подоланні наслідків травматичних інцидентів, подоланні стресового стану;
- сформувати навички психологічної стійкості;
- надавати своєчасну підтримку педагогічним працівникам, залучати батьків до освітнього процесу та просвітницької роботи у сфері психічного здоров'я з питань надання психологічної підтримки;
- надавати допомогу дітям в адаптації під час переходу з однієї вікової групи до іншої;
- формувати в учнів орієнтації на здоровий спосіб життя та захист психічного здоров'я;
- сприяти створенню безпечного освітнього простору;
- сприяти формуванню в учнів таких якостей як саморозвиток, самореалізація, самоповага, самооцінка, соціальна адаптованість, життєва компетентність;
- сприяти формуванню професійної компетентності вчителів;
- здійснювати профілактику девіантної та ризикованої поведінки серед підлітків;
- профілактика паління, наркоманії, алкоголізму, поширення ВІЛ-СНІДу, безпритульності, насилля серед дітей та до дітей, безпека дітей в Інтернеті;
- надавати психологічну допомогу вчителям, батькам, учням у виявленні та ліквідації конфліктних ситуацій між усіма учасниками освітнього процесу;

У 2023-2024 н.р. виділені наступні пріоритетні напрямки роботи:

1.Просвітницька робота.

- ознайомлення педагогів з технологіями надання першої психологічної

допомоги учасникам освітнього процесу та запровадження «Психологічної хвилинки» під час уроків;

- інформування з проблем торгівлі людьми;
- інформування з питань запобігання та протидії домашньому насильству в умовах воєнного стану в Україні;
- формування у здобувачів освіти національних та європейських цінностей;
- інформування про вплив та наслідки вживання наркотичних, психоактивних речовин, алкоголю та тютюнопаління;
- ознайомлення учасників освітнього процесу із загрозами, які може нести інтернет (шахрайство, спам, кібербулінг тощо);
- ознайомлення учасників освітнього процесу із алгоритмом дій у разі увімкнення сигналу повітряної тривоги;
- популяризація ненасильницької моделі поведінки;
- формування моральної поведінки, активної життєвої позиції, єдності слова і діла в особистості, готовності брати активну участь у житті своєї держави;
- ознайомлення педагогів та батьків здобувачів освіти з основними закономірностями та умовами сприятливого розвитку дитини.

2.Діагностична робота.

- діагностика негативних психічних станів, постстресових станів;
- визначення групи посиленої психологічної уваги серед учасників освітнього процесу з метою виявлення осіб з низьким адаптаційним потенціалом і високою вірогідністю ранніх і важких проявів психічної травми та її наслідків, а також створення індивідуальну тактику і визначити способи профілактики та відновлення кожного учасника освітнього процесу.

3.Профілактична робота.

- професійне самовизначення, самовдосконалення, розвиток власних здібностей і компетенцій;
- труднощі у навчанні та готовність до навчання;
- емоційна підтримка, зниження рівня тривожності;
- профілактика шкідливих звичок;
- формування у здобувачів освіти здатності протистояти булінгу (цькуванню), навичок ненасильницької поведінки, побудови конструктивного діалогу.

4.Корекційна робота.

- опрацювання неефективних реакцій на стрес, напрацювання механізмів стресостійкості, навчання технікам, які допоможуть стабілізуватися та легше впоратися зі спогадами про пережите;
- корекційні заняття з дітьми з ООПє.

5.Консультування.

- інформування та спонукання до знаходження відповідей на питання, що відбувається з фізичним і психоемоційним станом військового, як реагувати і на що звертати увагу тим, хто чекає і зустрічає близького з фронту.

6.Зв'язки з громадськістю.

- розвиток, розширення та зміцнення зв'язків з представниками громадських та міжнародних організацій, які працюють у цій сфері.

Очікувані результати:

- Подолання кризових станів.
- Виключення випадків булінгу (цькування), домашнього насильства та дискримінації серед учасників освітнього процесу;
- Подолання питань адаптації серед учнівської молоді;
- Підвищення відповідальності учнів, формування здатності протистояти негативному впливу однолітків, дорослих та кризовим ситуаціям.
- Збереження та поліпшення психічного здоров'я учасників освітнього процесу.

III. ЗМІСТОВНА ЧАСТИНА

№ з/п	Напрями діяльності з учасниками освітнього процесу закладу освіти	Термін проведення	Де і з ким проводиться
Діагностика			
1.	Виявлення сімей, родичі яких перебувають у військовій зоні та переселенців.	Вересень II тиждень	Учні школи
2.	Дослідження психічного здоров'я учасників освітнього процесу	II тиждень	Педагоги
3.	Вивчення індивідуальних, психологічних особливостей учнів 1 кл. методом спостереження.	Вересень III тиждень	1 клас
4.	Вивчення рівня адаптованості до навчання учнів 5, 10-х класів, новоприбулих учнів.(Методика Фурмана)	Вересень IV тиждень	Учні 5,10 класів
5.	Анкета для батьків на виявлення проявів тривожності дитини.	Жовтень	Учасники ОП
6.	Діагностика стану психологічного клімату класів	Упродовж року	Учні 1-11-х
7.	Дослідження адаптації учнів 1 класів . Головань Н.О. “Ми готові до школи?”	Жовтень I-II тиждень	Учні 1 класу
8.	Виявлення дітей, що потребують підвищеної психологічної уваги, методом бесіди і спостереження (записи в журналі спостережень і консультацій).	Протягом року	Учні 1-11 класів
9.	Анкетування “Булінг чи конфлікт”.	Жовтень III тиждень	5-8 класи
10.	Анкетування “Безпечний інтернет та соціальні мережі”.	Листопад II тиждень	Учні 5-8 класів

11.	Вивчення рівня схильності до стресу (методика Фрідмана, Розенмана)	Листопад II тиждень	Учні 9-11 класів
12.	Вивчення обізнаності проблеми ВІЛ/СНІДу. Анкетування	Грудень I тиждень	10 клас
13.	Вивчення рівня страхів та тривожності учнів 1-4 класів. (Є.Рогова).	Лютий I тиждень	1-4 клас
14.	Тест професійної спрямованості особистості (Методика Д. Голланда).	Лютий II тиждень	9, 11 клас
15.	Діагностика рівня емоційного вигорання за методикою В.В.Бойко.	Березень I тиждень	Вчителі
16.	Вивчення особистих рис школярів. Методика особистісної діагностики Т. Лірі.	За потребою	9-11 клас
17.	Вивчення рівня агресії, Методика Басса-Дарки	Квітень II тиждень	6-11 клас
18.	Діагностика дитини з ООП	Вересень	Сірокуров Єгор 2 кл.

Профілактика

1.	Тренінгове заняття “Ти-частинка Всесвіту”.	Вересень IV тиждень	5 клас
2.	Заняття з елементами тренінгу “Маркери булінгу” (профілактика булінгу, насильства в учнівському середовищі).	Жовтень II тиждень	6-8 клас
3.	Перегляд мультфільмів “Права та обов’язки дитини в Україні”.	Жовтень II тиждень	Учні 2-4 класів
4.	Заняття з елементами тренінгу “Емоційна підтримка”.	Жовтень III тиждень	5-8 клас
5.	Акція “День позитиву”.	Листопад I тиждень	Учасники ОП

6.	Заняття з елементами тренінгу “Як отримувати задоволення від життя?” (профілактика тютюнопаління, наркоманії)	Листопад II тиждень	9-11 класи
----	---	------------------------	------------

7.	Акція “16 днів проти насильства” (за окремим планом).	Листопад	Учасники ОП
8.	Тренінг “Дозволь собі бути щасливим”.	Грудень III тиждень	9-11 клас
9.	Семінар- практикум “Діти та війна: протокол надання першої психологічної допомоги дитині під час стресу”	Жовтень	Пед.колектив
10.	Бесіда “Свідомий вибір професії – шлях до успіху”.	Січень III тиждень	9,11 клас
11.	Слухаємо. Чуємо. Спілкуємося реально. Безпека у віртуальному просторі.	Лютий, березень	2-4 класи
12.	Година психолога “Протидія булінгу. Правила безпечної роботи в мережі інтернет”	Лютий	7-9 клас
13.	Година психолога “Попереду у нас 5 клас”	Травень I –III тиждень	Учні 4 класу

Корекція

1.	Корекційно-розвивальна робота з дітьми з низькою здатністю до адаптації (розробка Л.В. Туріщева).	Жовтень – грудень	1 клас
2.	Корекційні заняття з учнями з низьким рівнем адаптації (підвищена тривожність)	Листопад	Учні 5, 10 класів
3.	Індивідуальна корекційно-розвивальна робота з учнями за програмою “Діти та війна: навчання технік зцілення”	Протягом року	Учні ліцею

4.	Індивідуальна корекційна робота з дитиною з ООП за програмою з корекційно-розвиткової роботи “Розвиток психомоторики та сенсорних процесів” для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (автори: Жук Т.Я., Трикоз С.В.).	2 год на тижд.	Сірокуров Єгор
5.	Тренінг “Збереження та зміцнення психологічного здоров'я педагога”	Січень	Педагогічний колектив
Консультування			
1.	Консультування батьків підлітків в умовах війни “Лабораторія підвищення психологічної компетентності”	Протягом навчального року	Вчителі, батьки, учні 1- 11 класів
2.	Рекомендації “Навчання під час війни”.	Вересень	Учасники ОП
3.	Консультативні бесіди за результатами діагностики.	Протягом навчального року	Вчителі, батьки, учні 1, 5, 10 класів
4.	Консультаційна робота з учасниками освітнього процесу з питань протидії булінгу	Протягом навчального року	Учасники ОП
5.	“Права та обов’язки. Правила учнів”.	Жовтень III тиждень	Учні 2-4 класів
6.	Групове консультування “Практики самовідновлення: базові навички турботи про себе та про інших”	Вересень 4 тижд.	Педагоги
7.	Консультації для адміністрації -Ментальне здоров’я в організації в кризові часи. - Готовність до змін. Вплив особистості керівника на	Протягом навчального року	Адміністрація

	психологічне здоров'я працівників. - Важливість психічного здоров'я та благополуччя на робочому місці		
Просвіта			
1.	Цикл онлайн-лекцій: «Життя в умовах воєнного стану». 1. «Як поводитися під час повітряної тривоги». 2. «Як справитися з панікою». 3. «Як зберегти психічне здоров'я». 4. «Стрес та перемога над ним». 5. «Як поводитися під час активних бойових дій». 6. «Як виховати стійкість у воєнний час». 7. «Безсоння: як допомогти собі заснути». 8. «Маніпуляція як різновид впливу». 9. «Агресія і хейт у соцмережах: як реагувати». 10. «Добре там де ми є. Як перестати переживати». 11. «Життєві труднощі як сходинка до себе». 12. «Методи боротьби з тривогою». 13. «Як захистити себе від негативу». 14. «Як перебороти депресію». 15. «Емоції під контролем». 16. «Як боротися з надмірним хвилюванням». 17. «Що таке невизначеність і як людині з нею жити?». 18. «Як правильно спати, коли нема 8 годин для сну». 19. «Як віднайти мотивацію в важкі моменти життя».	Протягом навчального року	Учасники ОП

	20. «Як боротися з ментальними вірусами». 21. «Як побороти відчуття внутрішньої безпорадності». 22. «Вправи на щодень для розвитку стресостійкості». 23. «Як перемогти синдром відкладеного життя». 24. «Здорова та невротична провина: як розрізнити та що робити». 25. «Від виживання до бажання жити». 26. «Як зупинити панічні атаки». 27. «Тілесна практика, яка допоможе вийти зі стану замирання, оціпеніння, зажаття в тілі». 28. «Як захистити ментальне здоров'я». 29. «12 звичок, які посилюють тривожність». 30. «Якщо ти не можеш вплинути на ситуацію, то зміни своє ставлення до неї». 31. «Чи можливо в цей період життя не сваритися зі своїми рідними». 32. «Як допомогти собі толерувати вибори інших щодо мови, волонтерства, поширення новин, способу спілкування». 33. «Як знизити відчуття тривоги». 34. «Наслідки стресу для організму». 35. «Що таке емпатія та як її розвинути». 36. «Психологічний опір: як відпустити важкі спогади та продовжити жити».		
--	---	--	--

2.	Бесіди з вчителями про індивідуальні особливості першокласників та проблеми, які були виявленні під час дослідження готовності до шкільного навчання.	Вересень - жовтень	Педагоги
3.	Профілактично-просвітницька робота з учасниками освітнього процесу: – ознайомлення педагогів з технологіями надання першої психологічної допомоги учасникам освітнього процесу та запровадження «Психологічної хвилинки» під час уроків; – інформування з проблем торгівлі людьми; – інформування з питань запобігання та протидії домашньому насильству в умовах воєнного стану в Україні; – формування у здобувачів освіти національних та європейських цінностей; – інформування про вплив та наслідки вживання наркотичних, психоактивних речовин, алкоголю та тютюнопаління; – ознайомлення учасників освітнього процесу із загрозами, які може нести інтернет (шахрайство, спам, кібербулінг тощо); – ознайомлення учасників освітнього процесу із алгоритмом дій у разі увімкнення сигналу повітряної тривоги; – популяризація ненасильницької моделі поведінки; – формування моральної	Протягом навчального року	Учасники ОП

	поведінки, активної життєвої позиції, єдності слова і діла в особистості, готовності брати активну участь у житті своєї держави; – ознайомлення педагогів та батьків здобувачів освіти з основними закономірностями та умовами сприятливого розвитку дитини.		
4.	Виступи на засіданнях шкільної ради профілактики з питань порушення поведінки учнів у школі.	Протягом року (за окремим графіком)	Учні, вчителі, батьки
5.	Виступи на нарадах перед пед. колективом з різних питань на запити класних керівників, батьків, адміністрації школи.	Жовтень, січень, березень	Педколектив
6.	Тиждень соціально-психологічної служби школи. До всеукраїнського дня психолога (за окремих планом)	Квітень III тиждень	Учні школи
7.	Участь в батьківських зборах. Психологічна просвіта батьків.	Вересень Жовтень,	Батьки
Організаційно-методична функція, зв'язки з громадськістю			
1.	Планування роботи практичного психолога на рік, на місяць погодження робочих планів.	Протягом року	Психолог
2.	Виготовлення буклетів, пам'яток «Тривожні діти», «Дитячі страхи. Як їх подолати.», «Як знизити відчуття тривоги», «Способи подолання тривоги». Розробка психологічних рекомендацій.	Протягом року	Психолог

3.	Підготовка до проведення розвивальних та корекційних занять, до виступів на батьківських зборах, педагогічних нарадах, семінарах для педагогів, районних психологічних семінарів.	Протягом року	Психолог
----	---	---------------	----------

4.	Складання індивідуальних психологічних карт на дітей «групи ризику» та розробка рекомендацій учителям, батькам щодо роботи з дітьми з високим рівнем дезадаптації.	Протягом року	Психолог
5.	Оформлення блогу психологічної служби ліцею, ведення вайбер групи “Психологічна допомога”;	Протягом року	Психолог
6.	Консультації з методистами ЛОППО	Протягом року	Психолог
7.	Оновлення сторінки психолога на сайті закладу освіти.	Протягом року	Психолог
8.	Складання звіту про виконану роботу: за півріччя; за рік.	Грудень, Травень	Психолог
9.	Підбір діагностичного інструментарію, оформлення наочностей та роздаткового матеріалу для проведення заходів просвітницького та профілактичного характеру.	Протягом року	Психолог
10.	Розробка рекомендацій вчителям, батькам, учням.	Протягом року	Психолог
11.	Заповнення щоденної документації.	Протягом навчального року	Психолог
12.	Участь в методичних заходах, конкурсах спеціалістів психологічної служби системи освіти.	Протягом року	Психолог

Здійснення власного професійного розвитку та саморозвитку

1.	Самоосвіта (в т.ч. онлайн-курси), вивчення передового досвіду психологів та психотерапевтів.	Протягом року	
2.	Участь у інтервізійних групах практичних психологів.	За потреби	
3.	Курси підвищення кваліфікації практичних психологів.	За окремим графіком	